

ŠTATISTICKÝ PREHĽAD O ČINNOSTI VEREJNÝCH KNIŽNÍC

V OKRESOCH BANSKÁ BYSTRICA A BREZNO

ZA ROK 2006

ÚVOD

Manifest UNESCO o verejných knižniciach považuje verejnú knižnicu za silnú oporu vzdelania, kultúry a informácií a upevňovania mieru a duchovného bohatstva v mysliach mužov a žien.

Poslanie verejnej knižnice

„Poslaním služieb verejnej knižnice vo vzťahu k informáciám, gramotnosti, vzdelávaniu a kultúre by malo byť najmä:

- 1. vytváranie a upevňovanie čitateľských návykov detí už od skorého veku***
- 2. podporovanie individuálneho vzdelávania a sebavzdelávania , ako aj formálneho vzdelávania na všetkých úrovniach***
- 3. vytváranie príležitostí pre tvorivý osobný rozvoj***
- 4. stimulovanie predstavivosti a tvorivosti detí a mladých ľudí***
- 5. prehľbovanie poznania kultúrneho dedičstva, umenia, výsledkov vedy a techniky***
- 6. sprístupňovanie kultúrnych prejavov všetkých reprodukčných umení***
- 7. posilňovanie medzikultúrneho dialogu a podporovanie rozmanitosti kultúry***
- 8. rozvíjanie tradície ústneho podania***
- 9. zabezpečenie prístupu občanov k všetkým druhom miestnych informácií***
- 10. poskytovanie primeraných informačných služieb pre miestne podniky, združenia a záujmové skupiny***
- 11. vytváranie podmienok pre rozvíjanie informačnej a počítačovej gramotnosti***
- 12. podpora a účasť na aktivitách a programoch rozvoja gramotnosti pre všetky vekové skupiny a v prípade potreby zavádzanie takýchto aktivít. „***

Plnenie hlavných úloh

Postavenie a úlohy knižníc, ich zriaďovanie a poskytovanie knižnično-informačných služieb verejnosti upravuje zákon č. 183/2000 Z.z. o knižniciach.

V zmysle tohto zákona je verejnou knižnicou aj obecná a regionálna knižnica.

Verejná knižnica Mikuláša Kováča v Banskej Bystrici ako regionálna knižnica v územnom obvode okresov Banská Bystrica a Brezno je naďalej metodickým, bibliografickým a informačným strediskom.

- ⇒ **Poskytuje metodickú pomoc** a poradenské služby obecným knižniciam a ich zriaďovateľom formou osobných návštev – v roku 2006 bolo uskutočnených 59 metodických návštev. Na nich sa pozornosť venovala najmä:
- Dodržiavaniu ustanovení zákona č.183/2000 - revízie KF, knižničný a výpožičný poriadok, štatút knižnice. Knižnice dostávali vzorové štatúty a KaVP alebo informácie o webových stránkach, kde ich možno nájsť.
 - Dodržiavaniu zákona č. 428/2002 (ochrana osobných údajov) a Záväznému stanovisku č.1 z 1. mája 2005 Úradu na ochranu osobných údajov (úprava prihlášok).
 - Uplatňovaniu vyhlášky č. 421/2003 (vedenie evidencií, vyrad'ovanie, zápisy z RKF).
 - V rámci elektronizácie boli knižnice upozorňované na možnosť získania programu pre malé a stredné knižnice KIS MaSK. V roku 2006 nebol zakúpený do žiadnej knižnice, stav oproti roku 2005 sa zmenil (bol zakúpený do štyroch knižníc - Čierny Balog, Heľpa, Medzibrod, Nemeč).
 - Veľká pozornosť bola venovaná vypracovaniu projektov v grantovom systéme MK SR, grant získali 3 knižnice (Telgárt, Medzibrod, Brezno).
- ⇒ **Organizuje porady s knihovníkmi** obecných knižníc vo VKMK k aktuálnym témam knižničnej práce.
- ⇒ Na základe zmluvných vzťahov **zabezpečuje dopĺňanie knižničných fondov obecných knižníc** – bolo uzavretých 19 dohôd medzi VKMK a OÚ.
- ⇒ **Spracúva štatistiku** všetkých verejných knižníc.
- ⇒ Odborne **spracúva s prístupňuje súbežnú regionálnu bibliografiu** a plní úlohy spojené s koordináciou bibliografickej činnosti v regióne.

⇒ Utvára a sprístupňuje **regionálne bibliografické a faktografické databázy.**

Obecná knižnica podľa tohto zákona najmä:

- **utvára a sprístupňuje univerzálny knižničný fond,** vrátane knižničných dokumentov miestneho významu,
- **poskytuje základné knižnično-informačné služby** a spravidla aj špeciálne knižnično-informačné služby vrátane prístupu k vonkajším informačným zdrojom (sú to databázy a knižničné fondy, ktoré sa nachádzajú mimo knižnice),
- organizuje a **uskutočňuje kultúrno-vzdelávacie aktivity.**

O plnení týchto náročných úloh knižníc v zložitých ekonomických podmienkach v roku 2006 hovorí nasledovný rozbor činnosti. Vychádzal z výkazov o činnosti za rok 2006.

1. Počet obcí spolu:	72
z toho okres B.Bystrica	42
okres Brezno	30

2. Počet obyvateľov:	a) okres Banská Bystrica	111 097
	okresné sídlo	80 967
	b) okres Brezno	64 701
	okresné sídlo	22 243
	c) spolu	175 798

3. Počet verejných knižníc spolu: 69 (- 1)

<u>okres B.Bystrica</u>	<u>36</u> (knižnica nie je zriadená v 5 obciach: Harmanec, Kynceľová, Motyčky, Pohronský Bukovec, Špania Dolina, Donovaly)
z toho: s profes. knihovníkmi	1
s neprofes. knihovníkmi	34
regionálna knižnica	1
<u>okres Brezno</u>	<u>33</u> (OÚ Nemecká spravuje 2 kn. Nemecká, Zámostie, OÚ Podbrezová 3 knižnice- Podbrezová, Štiavnička, Lopej)

11. Priestorové zmeny: 5

okres B.Bystrica : 3 knižnice (Horná Mičiná, Horné Pršany- do
lepších, Dolná Mičiná do horších priestorov)

okres Brezno: 2 knižnice (Nemecká Michalová – do
horších priestorov)

12. Pre koľko knižníc sa realizuje centrálny nákup: 19 (+1)

z toho: z okresu B.Bystrica	7
z okresu Brezno	12

13. Štatistický výkaz za rok 2006 neposlali: -

14. Zmena knihovníka: 7 (+ 2)

okres B.Bystrica: 4 (Baláže, Hronsek, Ľubietová, Nemce)

okres Brezno: 3 (Dolná Lehota, Hronec, Nemecká)

15. Automatizácia: oproti r. 2005 žiadna zmena, KIS MaSK zakúpili v r.
4 knižnice – Čierny Balog, Medzibrod, Nemce, Heľpa

(+ LIBRIS zakúpený v r. 2002 pre MsK Brezno a OcK
Badín)

KNIŽNIČNÉ FONDY

Okres Banská Bystrica:

	rok 2005	rok 2006	porov.
Stav k 31.12.	263 619	253 757	- 9 862
z toho odb. pre dosp.	55 613	54 920	- 693
% z celku	21,1	21,6	+ 0,5
lit. pre deti	98 576	92 805	- 5 771
% z celku	37,4	36,6	- 0,8
počet zv. na 1 obyv.	2,3	2,3	=
počet zv. na 1 použ.	24,2	26,0	+ 1,8
obrat KF	1,21	1,18	- 0,03
prírastok – kúpa	3 543	2 899	- 644
- dar	1 456	773	- 683

Okres Brezno:

	rok 2005	rok 2006	porov.
Stav k 31.12.	206 889	214 895	+ 8 006
z toho odb. pre dosp.	44 534	45 314	+ 780
% z celku	21,5	21,1	- 0,4
lit. pre deti	66 595	68 560	+ 1 965
% z celku	32,2	31,9	- 0,3
počet zv. na 1 obyv.	3,1	3,5	+ 0,4
počet zv. na 1 použ.	40,0	44,4	+ 4,4
obrat KF	0,86	0,76	- 0,1
prírastok– kúpa	1 407	1 491	+ 84
- dar	568	781	+ 213

Oproti predchádzajúcemu roku bol v okrese B.Bystrica zaznamenaný pokles počtu knižničných jednotiek, v okrese Brezno nárast.

V okrese **B. Bystrica bol pokles KF len v 8 knižniciach**, ale vo VKMK bolo vyradených vyše 8 000 zväzkov, čo vlastne zapríčinilo celkový výrazný pokles KF. Z obecných knižníc bolo najviac vyradených kníh v Hrochoti (- 192) a v Čeríne (- 141). Najväčší nárast kníh bol vo Vlkanovej (+ 155) a Medzibrode (+ 138).

V okrese **Brezno stúpol KF v 21 knižniciach**, najviac v Štiavničke (+ 180), Telgárte (+ 130), Heľpe (+ 129), Pohronskej Polhore (+ 167). Celkový nárast KF je zapríčinený najmä tým, že bol pripočítaný KF dvoch knižníc – Hronca a Valkovne, ktoré minulý rok neposlali štatistický výkaz (+ 7 559).

Prehľad o stave KF v jednotlivých kategóriách knižníc a o podiele prírastku KF získaného kúpou a darom je v nasledujúcich tabuľkách:

Okres Ban. Bystrica	2004	2005	2006	Rozd. 05-06	Prír. kúpa	Prír. dar	Úby- tok
VKMK	131 168	133 368	125 131	- 8 327	1 572	486	10 295
profes. kniž.	11 356	10 500	10 210	- 290	260	0	550
neprof. kniž.	117 329	119 751	118 416	- 1 335	1 067	287	2 086
SPOLU	259 853	263 619	253 757	- 9 862	2 899	773	12 931
Okres Brezno							
Msk	62 014	61 590	61 696	+ 106	128	398	625
profes. kniž.	41 132	32 271	32 122	- 149	232	13	394
neprof. kniž.	110 100	113 028	121 077	+ 8 049	1 131	370	1 048
SPOLU	213 246	206 889	214 895	+ 8 006	1 491	781	2 067

V roku 2006 nedostalo na nákup KF žiadne finančné prostriedky 9 fungujúcich knižníc, čo je čo je ten istý počet ako v roku 2005.

Z okresu Banská Bystrica je to 5 neprofesionálnych knižníc - Hrochot', Priechod, Môlča, Dolný Harmanec, Horná Mičina.

V okrese Brezno sú to 4 knižnice, z toho 3 neprofesionalizované Dolná Lehota, Jarabá, Valkovňa a 1 bývalá profesionalizovaná - Pohorelá.

V tabuľke je vyjadrený aj skutočný prírastok a úbytok v jednotlivých kategóriách knižníc. Aj z nej môžeme vidieť, že okrem MsK Brezno je prírastok v počte kusov nákupom vyšší ako prírastok získaný darom. V minulom roku v oboch okresoch tvoril nákup KF 71 % z celkového prírastku. V tomto roku sa v okrese Banská Bystrica tento podiel zvýšil a nákup tvorí 79 % z celkového prírastku, v okrese Brezno sa znížil – tam nákup tvoril iba 66 % z celkového prírastku KF (- 5 %). Najhoršia situácia je v MsK Brezno, kde už druhý rok dary prevyšujú nákup KF.

STAV KNIŽNÍČNÉHO FONDU V OKRESE BANSKÁ BYSTRICA

Knižnica	Počet obyv.	KF rok 2005	KF rok 2006	porov.	počet zv. na 1 obyv.
<u>PROF.KN</u>					
B.Bystrica	80 967	133 368	121 131	- 8 237	1,5
Sl. Ľupča	3 142	10 500	10 210	+ 290	3,2
<u>NEPROF. KNIŽN.</u>					
Badín	1 728	3 426	3 535	+ 109	2,0
Baláže	191	stag.	2 238		11,7
Brusno	2 097	8 873	8 922	+ 49	4,3
Čerín	442	3 424	3 283	- 141	7,4
D.Harm.	204	2 011	2 016	+ 5	9,9
Hiadeľ	519	1 781	1 846	+ 65	3,6
H.Mičiná	500	2 259	2 263	+ 4	4,5
Hrochoť	1 436	2 943	2 751	- 192	1,9
Hronsek	637	1 144	1 184	+ 40	1,8
Kordíky	299	2 892	2 907	+ 15	9,7
Králiky	590	1 905	1 920	+ 15	3,2
Ľubietová	998	6 885	6 777	- 108	6,8
Lučatín	636	2 115	2 142	+ 27	1,0
Malachov	930	1 216	1 262	+ 46	1,3
Medzibr.	1 299	7 810	7 948	+ 138	1,0
Môlča	367	1 755	1 773	+ 18	4,8
Moštenica	205	1 296	1 308	+ 12	6,3
Nemce	1 143	2 828	2 843	+ 15	2,5
Podkonice	863	8 256	8 332	+ 66	9,7
Poniky	1 581	6 012	5 996	- 16	3,8
Povrazník	150	3 710	3 710	=	24,7
Priechod	929	2 795	2 795	=	3,0
Riečka	636	2 453	2 451	- 2	3,8
Sebedín	394	3 556	3 560	+ 4	11,3
Selce	2 048	8 871	8 705	- 166	4,3
St. Hory	502	4 399	4 454	+ 55	8,9
Strelníky	807	4 660	3 632	- 28	4,5
Tajov	509	2 553	2 607	+ 54	5,1
Vlkanová	1 113	2 480	2 635	+ 155	2,4

STAV KNIŽNÍČNÉHO FONDU V OKRESE BREZNO

Knižnica	Počet obyv.	KF rok 2005	KF rok 2006	porov.	počet zv. na 1 obyv.
<u>PROF.KN</u>					
Brezno	22 243	61 590	61 690	+ 106	2,8
Č.Balog	5 205	8 956	8 956	-258	1,7
Valaská	3 875	23 315	23 424	+ 109	6,0
<u>NEPROF. KNIŽN.</u>					
Bacúch	1 029	4 319	4 366	+ 47	4,2
Beňuš	1 175	4 406	4 437	+ 31	3,8
Braváčovo	719	3 115	3 130	+ 15	4,3
Bystrá	197	1 413	1 428	+ 15	7,2
D.Lehota	737	stag.	4 106		5,6
Drábsko	234	418	424	+ 6	1,8
Heľpa	2 929	6 263	6 388	+ 125	2,2
H.Lehota	578	5 722	5 642	-80	9,8
Hronec	1 141	n.š.v	4 812		4,2
Jarabá	46	stag.	899		19,5
Jasenie	1 095	4 785	4 816	+ 31	4,4
Lom n/R.	303	2 687	2 707	+ 20	9,0
Lopej	900	3 376	3 466	+ 90	3,8
Michalová	1 394	4 478	4 611	- 133	3,3
Mýto p/Ď.	548	4 555	4 613	+ 58	8,4
Nemecká	1 565	4 464	4 190	- 274	2,7
Podbrez.	1 976	4 318	4 438	+ 120	2,2
Pohorelá	2 505	6 341	6 395	+ 54	2,5
P.Polhora	1 674	4 196	4 363	+ 167	2,6
Polomka	3 113	9 156	9 206	+ 50	2,9
Predajná	1 373	3 992	3 961	- 31	2,9
Ráztoka	297	1 693	1 137	- 556	3,8
Sihla	201	1 251	1 300	+ 49	6,5
Štiavnička	1 270	2 536	2 716	+ 180	2,1
Šumiac	1 367	6 785	6 799	+ 14	5,0
Telgárt	1 547	8 881	9 011	+ 130	5,8
Valkovňa	344	n.š.v.	2 747		8,0
Zámostie	270	2 866	2 892	+ 26	10,7

ZLOŽENIE KNIŽNIČNÉHO FONDU – OKRES BANSKÁ BYSTRICA

Knižnica	Odb.lit. pre dosp.	% z celku	Lit. pre deti	% z celku	obrat KF
<u>PROF.KN</u>					
B.Bystrica	36 736	29,3	47 703	38,1	2,10
Sl.Lupča	2 144	21,0	3 281	32,1	1,55
<u>NEPROF. KNIŽN.</u>					
Badín	496	14,0	1 593	45,1	0,56
Baláže	164	7,3	914	40,8	0,09
Brusno	864	9,7	2 467	27,6	0,47
Čerín	292	8,9	1 337	40,7	0,30
D.Harm.	280	13,9	506	25,1	0,00
Hiadel'	211	11,4	926	50,2	0,44
H.Mičiná	173	7,8	1 129	49,9	0,06
Hrochoť	245	8,9	354	12,9	0,06
Hronsek	86	7,3	267	22,6	0,14
Kordíky	515	17,7	833	28,7	0,06
Králiky	86	4,5	847	44,1	0,14
Ľubietová	1 659	24,4	1 903	28,1	0,12
Lučatín	195	9,1	1 044	48,7	0,50
Malachov	59	4,7	292	23,1	0,93
Medzibr.	1 314	16,5	2 660	33,5	0,20
Môlča	120	6,7	396	22,3	0,10
Moštenica	137	10,5	694	53,1	0,05
Nemce	455	16,0	491	17,3	0,26
Podkonice	1 791	21,5	2 830	34,0	0,07
Poniky	904	15,1	2 260	37,7	0,44
Povrazník	280	7,5	2 048	55,2	0,12
Priechod	610	21,8	960	34,3	0,00
Riečka	186	7,6	631	25,7	0,06
Sebedín	718	20,2	1 039	29,2	0,01
Selce	1 442	16,6	367	38,7	0,34
St. Hory	564	12,7	1 711	38,5	0,26
Strelníky	490	13,5	1 404	38,6	0,18
Tajov	154	5,9	933	35,9	0,40
Vlkanová	234	8,9	879	33,3	0,51

ZLOŽENIE KNIŽNIČNÉHO FONDU – OKRES BREZNO

Knižnica	Odb.lit. pre dosp.	% z celku	Lit. pre deti	% z celku	obrat KF
<u>PROF.KN</u>					
Brezno	20 243	32,8	16 014	26,0	1,6
Č.Balog	1 646	18,9	2 702	31,1	1,36
Valaská	6 308	26,9	6 493	27,7	0,51
<u>NEPROF. KNIŽN.</u>					
Bacúch	335	7,7	1 507	34,5	0,33
Beňuš	867	19,5	1 995	45,0	0,37
Braväcovo	528	16,91	1 334	42,6	0,67
Bystrá	151	10,6	414	29,0	0,14
D.Lehota	500	12,2	1 714	41,8	0,00
Drábsko	88	20,8	81	19,1	0,14
Heľpa	1 270	19,9	3 028	47,4	0,17
H.Lehota	725	12,8	2 173	38,5	0,85
Hronec	580	12,1	922	19,2	0,00
Jarabá	261	29,0	296	32,9	0,02
Jasenie	586	12,2	1 445	30,0	0,08
Lom n/R.	294	10,9	1 088	40,3	0,62
Lopej	630	18,2	1 231	35,5	0,42
Michalová	305	6,6	2 144	52,3	0,20
Mýto p/Ď.	487	10,5	1 574	34,1	0,52
Nemecká	301	7,2	1 789	42,7	0,45
Podbrez.	505	11,4	1 725	38,9	0,51
Pohorelá	926	14,5	2 351	36,8	0,46
P.Polhora	599	13,7	1 708	39,1	0,17
Polomka	1 338	14,5	3 550	38,6	0,19
Predajná	686	17,3	1 400	35,4	0,47
Ráztoka	45	4,0	244	21,5	0,38
Sihla	306	23,5	452	34,8	0,08
Štiavnička	307	11,3	750	27,6	0,81
Šumiac	1 261	18,5	2 314	34,0	0,40
Telgárt	1 764	19,6	2 831	31,4	0,57
Valkovňa	455	16,6	1 106	40,3	0,06
Zámostie	430	14,9	1 482	51,3	0,42

VÝPOŽIČKY

Okres Banská Bystrica:

	rok 2005	rok 2006	porov.
Spolu	319 163	301 168	- 17 995
výp. na 1 obyv.	2,8	2,9	+ 0,1
výp. na 1 použ.	29,3	30,8	+ 1,5
VKMK	274 575	259 530	- 15 045
z toho pre deti	71 694	66 950	- 4 744
Prof. kniž.	15 048	15 828	+ 780
z toho pre deti	4 967	4 327	- 640
Neprof. kniž.	29 540	25 810	- 3 730
z toho pre deti	11 789	9 298	- 2 491

Okres Brezno:

	rok 2005	rok 2006	porov.
Spolu	178 917	163 658	- 15 259
výp. na 1 obyv.	2,7	2,6	- 0,1
výp. na 1 použ.	34,0	33,8	- 0,2
MsK	104 409	97 838	- 6 571
z toho pre deti	20 378	20 056	- 322
Prof. kniž.	29 118	23 924	- 5 194
z toho pre deti	11 473	9 650	- 1 823
Neprof. kniž.	45 390	41 896	- 3 494
z toho pre deti	17 107	16 822	- 285

V okrese B. Bystrica celkový počet výpožičiek klesol oproti roku 2005 o 5,6 %, oproti roku 2004 o 7 % , oproti roku 2003 tiež o 7 % (spolu je to pokles o 40 406 výpožičiek).

Vo VKMK bol zaznamenaný pokles výpožičiek o 5,5 %, v profesionalizovaných knižniciach, ktoré v okrese B.B. predstavuje len Slovenská Ľupča, bol zaznamenaný nárast výpožičiek o 5 %.

Počet výpožičiek klesol aj v 20 neprofesionalizovaných knižniciach, najviac opäť bývalých profesionalizovaných knižniciach v Ľubietovej (- 887, oproti roku 2003 okles až o 2 281 výpožičiekk) a Selciach (- 1 039,

oproti roku 2003 pokles o 3 021 výpožičiek). Výraznejší nárast výpožičiek bol len v Brusne (+ 131) a Hiadli (+ 100).

V okrese Brezno taktiež klesol celkový počet výpožičiek o 8,5 %, oproti roku 2004 o 13 %, oproti roku 2003 o 19 % (čo je spolu pokles o 57 291 výpožičiek). Najviac to bolo v MsK o 6,3 % (oproti roku 2004 o 7,3 %, oproti roku 2003 o 15,5 %, čo je 19 133 výpožičiek).

V kategórii profesionalizovaných knižníc bol zaznamenaný výrazný pokles výpožičiek vo Valaskej (- 1 349, oproti roku 2003 pokles o 9 725 výpožičiek).

V kategórii neprofesionalizovaných knižníc klesol počet výpožičiek v 15 knižniciach. Najvýraznejší pokles bol v Michalovej (- 2 108), ktorá z dôvodu presťahovania do nevhodných priestorov fungovala len prvé 3 mesiace. Ďalší pokles výpožičiek bol v odprofesionalizovaných knižniciach Pohronskej Polhore (-514), Polomke (-259), Šumiaci (- 926) a v neprofesionalizovanej knižnici Zámostie (- 715) z dôvodu dlhodobej PN knihovníčky.

Výraznejší nárast výpožičiek bol v Nemeckej (+ 1 163), kde knižnica po sťahovaní a krátkodobej stagnácii obnovila činnosť, ale počet výpožičiek z predchádzajúcich rokov nedosiahla. Ďalej možno spomenúť Braváčovo (+ 274), Beňuš (+ 193) a Lom (+ 200).

Oproti minulým rokom bol zaznamenaný nárast knižníc, ktoré vykazujú menej ako 100 výpožičiek, čo sa hodnotí ako veľmi slabá činnosť. Spolu je ich 8, z toho 4 z okresu Banská bystrica (Dolný Harmanec, Moštenica, Priechod, Sebedín) a 4 z okresu Brezno (Dolná Lehota, Drábsko, Hronec, Jarabá). Niektoré z nich nemajú ani pravidelný výpožičný čas, fungujú len podľa potreby (Dolný Harmanec, Priechod, Jarabá).

STAV VÝPOŽIČIEK – OKRES BANSKÁ BYSTRICA

Knížnica	r. 2005	r. 2006	porov.	počet výp.na 1 ob.		na 1 čit 2006
				2005	2006	
<u>PROF.KN</u>						
B.Bystrica	274 575	259 530	- 15 045	3,4	3,2	33,7
Sl.Lupča	15 048	15 828	+ 780	4,8	5,0	57,1
<u>NEPROF. KNIŽN.</u>						
Badín	2 284	1 993	- 291	1,3	1,2	6,5
Baláže	stag.	207			1,1	8,6
Brusno	4 082	4 213	+ 131	1,9	2,0	23,0
Čerín	977	975	- 2	2,2	2,2	15,2
D.Harm.	7	5	- 2	0	0	1,7
Hiadeľ	721	821	+ 100	1,3	1,6	14,9
H.Mičiná	103	142	+ 39	0,2	0,3	10,9
Hrochoť	142	152	+ 10	0,1	0,1	5,6
Hronsek	235	160	- 75	0,4	0,3	13,3
Kordíky	122	176	+ 54	0,4	0,6	11,0
Králiky	269	272	+ 3	0,5	0,5	3,3
Ľubietová	1 697	810	- 887	1,7	0,8	13,1
Lučatín	1 183	1 073	- 110	1,9	1,7	17,9
Malachov	1 285	1 176	- 109	1,4	1,3	16,8
Medzibr.	1 826	1 652	- 174	4,1	1,3	12,6
Môlča	239	183	- 56	0,7	0,5	9,1
Moštenica	103	68	- 35	0,5	0,3	4,9
Nemce	815	726	- 89	0,7	0,6	11,5
Podkonice	676	595	- 81	0,8	0,7	10,4
Poniky	3 068	2 640	- 428	2,0	1,7	31,8
Povrazník	619	459	- 160	4,2	3,1	22,9
Priechod	15	16	+ 1	0	0	1,8
Riečka	102	150	+ 48	0,2	0,2	10,0
Sebedín	65	39	- 26	0,2	0,1	9,7
Selce	3 960	2 921	- 1 039	1,9	1,5	19,9
St. Hory	1 147	1 144	- 3	2,4	2,3	14,3
Strelníky	841	665	- 176	1,0	0,8	6,0
Tajov	1 049	1 032	- 17	2,1	2,0	24,0
Vlkanová	1 622	1 345	- 277	1,5	1,2	43,4

STAV VÝPOŽIČIEK – OKRES BREZNO

Knížnica	r. 2005	r. 2006	porov.	počet výp.na 1 ob		na 1 čit 2006
				2005	2006	
<u>PROF.KN</u>						
Brezno	104 409	97 838	- 6 571	4,7	4,4	42,3
Č.Balog	13 197	11 848	- 1 349	2,6	2,3	32,9
Valaská	15 921	12 076	- 3 845	4,1	3,1	50,9
<u>NEPROF. KNIŽN.</u>						
Bacúch	1 942	1 458	- 484	1,9	1,4	16,9
Beňuš	1 468	1 661	+ 193	1,2	1,4	30,7
Braväcovo	1 811	2 085	+ 274	2,5	2,9	25,1
Bystrá	232	201	- 31	1,1	1,0	13,4
D.Lehota	stag.	23			0	4,6
Drábsko	74	62	- 12	0,3	0,3	4,8
Heľpa	801	1 098	+ 297	0,3	0,4	7,6
H.Lehota	5 259	4 804	- 425	9,2	8,3	39,4
Hronec	n.š.v.	32			0	4,6
Jarabá	stag.	20			0,4	5,0
Jasenie	463	433	- 30	0,4	0,4	7,1
Lom n/R.	1 500	1 700	+ 200	4,8	5,6	15,4
Lopej	1 481	1 463	- 18	1,6	1,6	32,5
Michalová	3 061	953	- 2 108	2,2	0,7	7,7
Mýto p/Ď.	2 909	2 439	- 470	5,3	4,4	45,2
Nemecká	719	1 882	+ 1 163	0,5	1,2	13,3
Podbrez.	2 316	2 300	- 16	1,2	1,2	23,0
Pohorelá	2 786	2 957	+ 171	1,1	1,2	21,6
P.Polhora	1 263	749	- 514	0,7	0,4	8,6
Polomka	2 010	1 751	- 259	0,6	0,6	18,4
Predajná	1882	1 850	- 32	1,4	1,4	25,7
Ráztoka	331	428	+ 97	1,1	1,4	21,4
Sihla	107	104	- 3	0,5	0,5	4,0
Štiavnička	2 240	2 203	- 37	1,8	1,8	27,9
Šumiac	3 670	2 744	- 926	2,6	2,0	78,4
Telgárt	5 128	5 150	+ 22	3,3	3,3	41,2
Valkovňa	n.š.v.	124			0,4	6,9
Zámostie	1 937	1 222	- 715	7,2	4,5	18,2

ZLOŽENIE VÝPOŽIČIEK – OKRES BANSKÁ BYSTRICA

	odbor. 2005	dosp. 2006	% z celku	lit.pre 2005	deti 2006	% z celku	výp. per.
PROF.KN							
B.Bystrica	39 830	35 228	13,6	71 694	66 948	25,8	59 874
Sl.Lupča	1 317	1 264	8,0	4 967	4 327	27,3	4 119
NEPROF.							
Badín	320	150	7,5	1 218	728	36,6	-
Baláže	stag.	12	5,8		111	53,6	-
Brusno	277	228	5,4	829	831	19,7	-
Čerín	25	20	2,1	272	255	26,2	-
D.Harm.	-	0	0	5	1	20,0	-
Hiadeľ	88	121	4,7	272	369	44,9	-
H.Mičiná	20	19	13,4	57	90	63,4	-
Hrochoť	3	3	1,9	46	112	73,7	-
Hronsek	4	4	2,5	83	19	11,9	-
Kordíky	10	33	18,7	13	50	28,4	-
Králiky	5	18	6,6	70	98	36,6	-
Ľubietová	159	69	8,5	836	219	27,0	-
Lučatín	35	40	3,7	607	473	44,1	-
Malachov	63	72	6,1	443	258	21,9	-
Medzibr.	117	191	5,5	379	340	20,6	731
Môlča	10	2	1,1	204	180	98,4	-
Moštenica	-	-	-	18	8	11,8	-
Nemce	165	99	13,6	255	296	40,8	-
Podkonice	96	162	27,2	410	234	39,3	-
Poniky	208	137	5,2	1 526	1 301	49,3	-
Povrazník	17	11	2,4	242	128	52,7	-
Priechod	3	2	12,5	10	4	25,0	-
Riečka	3	3	2,0	22	54	38,0	-
Sebedín	10	9	23,1	35	10	25,6	-
Selce	290	270	9,2	2 599	2 014	89,0	-
St. Hory	93	76	6,6	220	279	24,4	-
Strelníky	41	35	5,3	285	291	43,8	-
Tajov	17	19	1,8	194	195	18,9	-
Vlkanová	102	95	7,1	541	357	26,5	-

ZLOŽENIE VÝPOŽIČIEK – OKRES BREZNO

	odbor. 2005	dosp. 2006	% z celku	lit. pre 2005	deti 2006	% z celku	výp. per.
Knižnica							
<u>PROF.KN</u>							
Brezno	20 210	19 586	20,0	20 375	20 056	20,5	22 525
Č.Balog	901	784	6,6	6 642	5 830	49,2	1 077
Valaská	2 295	1 388	11,5	4 831	3 820	31,6	2 384
<u>NEPROF. KNIŽN.</u>							
Bacúch	216	146	10,0	914	686	47,1	-
Beňuš	22	68	4,1	571	882	53,1	8
Braváčovo	140	172	8,2	819	910	43,6	164
Bystrá	5	12	6,0	12	-	-	-
D.Lehota	stag.	1	4,3	-	15	65,2	-
Drábsko	13	5	8,1	14	12	19,3	-
Heľpa	45	49	4,5	606	788	71,8	166
H.Lehota	505	398	8,3	1 610	1 499	31,2	1 565
Hronec	n.š.v.	10	31,2	-	2	6,2	-
Jarabá	stag.	6	30,0	-	14	70,0	-
Jasenie	4	8	1,8	321	301	69,5	-
Lom n/R.	50	58	3,4	1 150	1 360	80,0	-
Lopej	84	80	5,5	281	282	19,3	151
Michalová	237	68	7,1	816	276	29,0	320
Mýto p/Ď.	48	65	2,7	303	250	10,2	260
Nemecká	28	71	3,8	158	337	17,9	300
Podbrez.	70	96	4,2	374	399	17,3	237
Pohorelá	167	193	6,5	1 773	2 095	70,8	-
P.Polhora	178	17	2,3	744	517	69,0	-
Polomka	335	303	17,0	854	750	42,8	-
Predajná	84	76	4,1	267	254	13,7	-
Ráztoka	1	4	0,9	25	30	5,8	-
Sihla	8	14	13,5	48	46	44,2	-
Štiavnička	73	61	2,8	379	402	18,3	136
Šumiac	275	146	5,3	1 731	1 471	53,6	56
Telgárt	301	607	11,8	2 904	2 907	56,4	6
Valkovňa	n.š.v.	8	6,4	-	71	57,3	-
Zámostie	54	69	5,6	433	276	25,6	86

POUŽÍVATELIA

Okres Banská Bystrica:

	rok 2005	rok 2006	porov.
Celkom	10 675	9 772	- 903
z toho deti do 15 r.	5 323	4 791	- 532
% z celk. počtu použ.	48,8	49,0	+ 0,2
% použ. z počtu obyv.	9,8	9,1	- 0,7
počet návštevníkov	98 415	92 562	- 5 853
VKMK	8 298	7 690	- 608
z toho deti	4 187	3 785	- 402
% z celk. počtu použ.	50,4	49,2	- 1,2
Prof. knižnice	290	277	- 13
z toho deti	122	113	- 9
% z celk. počtu použ.	42,1	40,8	- 1,3
Neprof. knižnice	2 087	1 805	- 282
z toho deti	1 014	893	- 121
% z celk. počtu použ.	43,9	49,5	- 5,6

Okres Brezno:

	rok 2005	rok 2006	porov.
Celkom	5 166	4 841	- 325
z toho pre deti do 15 r.	1 912	1 797	- 115
% z celk. počtu použ.	37,0	37,1	+ 0,1
% použ. z počtu obyv.	7,9	7,8	- 0,1
počet návštevníkov	53 500	48 956	- 4 544
Msk	2 461	2 314	- 147
z toho deti	609	595	- 14
% z celk. počtu použ.	24,7	25,7	+ 1,0
Prof. knižnice	695	597	- 98
z toho deti	281	264	- 17
% z celk. počtu použ.	40,3	44,2	+ 3,9
Neprof. knižnice	2 010	1 930	- 80
z toho deti	1 022	938	- 84
% z celk. počtu použ.	50,8	48,6	- 2,2

V počte používateľov sme zaznamenali veľmi nepriaznivý trend.

V okrese B. Bystrica bol oproti roku 2005 zaznamenaný celkový pokles používateľov o 8,5 %, tam bol oproti roku 2004 pokles o 5,4 %, v porovnaní s rokom 2003 o 13,3 % a v porovnaní s rokom 2002 o 18,2 %, čo je v číselnom vyjadrení pokles o 3 275 čitateľov.

Vo VKMK je to pokles o 7,3 %, v jedinej profesionalizovanej knižnici v Slovenskej Ľupči o 4,5 % a v neprofesionalizovaných knižniciach je pokles o 13,5 %. Pokles bol zaznamenaný v 15 knižniciach, najviac v Malachove (- 42) a Hrochoti (- 20). Najväčší nárast čitateľov bol Medzibrode (+ 18).

V okrese Brezno je pokles celkovo o 6,3 %. Ďalej pokračuje pokles v MsK Brezno (- 607 oproti roku 2003 a - 877 oproti roku 2002) aj v oboch profesionalizovaných (Č. Balog - 60, Valaská - 38). V neprofesionalizovaných knižniciach bol pokles počtu používateľov v 16 knižniciach, najväčší v Pohronskej Polhore (- 69) a Polomke (- 28) – znova v bývalých profesionalizovaných knižniciach. Výrazný nárast používateľov nebol v žiadnej knižnici.

Počet návštevníkov knižníc v okrese B. Bystrica klesol oproti roku 2005 o 6 %. Na jedného používateľa pripadlo 9,5 návštev ročne, čo je v prepočte návšteva približne každých 5,5 týždňa (v roku 2004 to bolo 11,4 návštev ročne, čo je každých 4,5 týždňa).

V okrese Brezno klesol počet návštevníkov o 8,5 % oproti roku 2005. Na jedného používateľa pripadlo 10,1 návštevy ročne, čo je v prepočte návšteva knižnice každých 5 týždňov. V roku 2004 boli dosiahnuté približne tie isté výsledky.

POUŽÍVATELIA – OKRES BANSKÁ BYSTRICA

Knížnica	r. 2005	r. 2006	por.	do 15 r.	%	% čit. z obyv	
						2005	2006
<u>PROF.KN</u>							
B.Bystrica	8 298	7 690	- 608	3 785	49,2	10,2	9,5
Sl.Lupča	290	277	- 13	113	40,8	9,3	8,8
<u>NEPROF. KNIŽN.</u>							
Badín	293	306	+ 13	178	58,2	17,1	17,7
Baláže	stag.	24	-	14	58,3	-	12,6
Brusno	180	183	+ 3	103	56,3	8,5	8,7
Čerín	64	64	=	17	26,6	14,6	14,5
D.Harm.	3	3	=	-	-	1,4	1,5
Hiadeľ	63	55	- 8	14	25,5	11,8	10,6
H.Mičiná	20	- 13	- 7	8	61,5	4,0	2,6
Hrochoť	47	27	- 20	17	63,0	3,3	1,9
Hronsek	21	12	- 9	2	16,7	3,4	1,9
Kordíky	16	16	=	5	31,2	5,4	5,4
Králiky	26	32	+ 6	20	62,5	4,7	5,4
Ľubietová	64	62	- 4	16	25,8	6,6	6,2
Lučatín	62	60	- 2	28	46,7	10,0	9,4
Malachov	112	70	- 42	32	45,7	12,2	7,5
Medzibr.	113	131	+ 18	73	55,7	8,7	10,1
Môlča	32	20	- 12	15	75,0	8,4	5,5
Moštenica	14	14	=	5	35,7	7,2	6,8
Nemce	73	63	- 10	25	39,7	6,5	5,5
Podkonice	49	57	+ 8	30	52,6	5,6	6,6
Poniky	94	83	- 11	45	54,2	6,0	5,2
Povrazník	24	20	- 4	8	40,0	16,2	13,3
Priechod	5	9	+ 4	3	33,3	0,5	1,0
Riečka	24	15	- 9	7	46,7	3,9	2,3
Sebedín	7	4	- 3	1	25,0	1,8	1,1
Selce	161	147	- 14	112	76,2	7,8	7,2
St. Hory	74	80	+ 6	27	33,7	15,4	15,9
Strelníky	101	111	+ 10	62	55,9	12,5	13,7
Tajov	41	43	+ 2	16	37,2	8,2	8,5
Vlkanová	41	31	- 10	10	32,3	3,8	2,8

POUŽÍVATELIA – OKRES BREZNO

Knížnica	r. 2005	r.2006	por.	do 15 r.	%	% čit. z obyv.	
						2005	2006
<u>PROF.KN</u>							
Brezno	2 461	2 314	- 147	595	25,7	11,1	10,4
Č.Balog	420	360	- 60	176	48,9	8,1	6,9
Valaská	275	237	- 38	88	37,1	7,1	6,2
<u>NEPROF. KNIŽN.</u>							
Bacúch	91	86	- 5	48	55,8	8,8	8,4
Beňuš	55	54	- 1	24	44,4	4,6	4,6
Braváčovo	95	83	- 12	19	22,9	13,1	11,5
Bystrá	18	15	- 3	-	-	7,3	7,6
D.Lehota	stag.	5	-	3	60,0	-	0,7
Drábsko	13	13	=	4	30,8	5,3	5,6
Heľpa	153	145	- 8	121	83,4	5,2	5,0
H.Lehota	128	122	- 6	35	28,7	22,5	21,1
Hronec	n.š.v.	7	-	2	28,6	-	0,6
Jarabá	stag.	4	-	1	25,0	-	8,7
Jasenie	51	61	+ 10	29	47,5	4,6	5,6
Lom n/R.	115	110	- 5	78	70,9	37,2	36,3
Lopej	58	45	- 13	15	33,3	6,4	5,0
Michalová	128	124	- 4	81	65,3	9,2	8,9
Mýto p/Ď.	58	54	- 4	8	14,8	10,6	9,8
Nemecká	107	141	+ 34	31	22,0	6,9	9,0
Podbrez.	140	100	- 10	31	31,0	5,5	5,1
Pohorelá	131	137	+ 6	97	70,8	5,1	5,5
P.Polhora	156	87	- 69	52	59,8	9,1	5,2
Polomka	123	95	- 28	51	53,7	3,9	3,1
Predajná	85	72	- 13	21	29,2	6,1	5,2
Ráztoka	19	20	+ 1	3	15,0	6,4	6,7
Sihla	24	26	+ 2	13	50,0	11,6	12,9
Štiavnička	72	79	+ 7	24	30,4	5,7	6,2
Šumiac	37	35	- 2	16	45,7	2,6	2,6
Telgárt	121	125	+ 4	92	73,6	7,9	8,1
Valkovňa	n.š.v.	18	-	14	77,8	-	5,2
Zámostie	62	67	+ 5	25	37,3	22,9	24,8

KULTÚRNO – VÝCHOVNÉ PODUJATIA

	2005	2006	porov.	z toho inf. vých.
<u>Okres Banská Bystrica</u>				
Spolu	585	635	+ 50	95
VKMK	544	589	+ 45	74
Prof. knižnice	5	6	+ 1	2
Neprof. knižnice	36	40	+ 4	19
<u>Okres Brezno</u>				
Spolu	137	150	+ 13	46
MsK	59	77	+ 18	23
Prof. knižnice	32	32	=	12
Neprof. knižnice	46	41	- 5	11

Počet podujatí v okrese B. Bystrica stúpol počet zorganizovaných podujatí vo všetkých kategóriách, najviac však zásluhou VKMK, kde bol zaznamenaný ďalší nárast vzdelávacích aktivít (oproti roku 2004 o 127 podujatí), o jedno podujatie viac uskutočnila aj jediná profesionalizovaná knižnica okresu.

V neprofesionalizovaných knižniciach podujatia uskutočnilo 9 knižníc - o 2 viac ako v roku 2005 (+ Hiadeľ, Medzibrod). Sú to knižnice Badín, Čerín, Hiadeľ, Lučatín, Medzibrod, Podkonice, Poniky, Selce a Strelníky. Je to 31% z celkového počtu fungujúcich neprofesionalizovaných knižníc (v roku 2005 to bolo 24 %). Najviac podujatí už tradične uskutočnila knižnica v Selciach – 16.

V okrese Brezno tiež stúpol celkový počet uskutočnených podujatí, v profesionalizovaných knižniciach bol ten istý počet.

V neprofesionalizovaných knižniciach klesol počet tých, ktoré zorganizovali podujatia o 1 z 15 na 14. Pribudli knižnice Beňuš, Bystrá, Michalová, Šumiac, odbudli Lom, Lopej, Predajná, Zámostie. Spolu je to 50 % fungujúcich knižníc, v roku 2005 to bolo 54 %. Sú to knižnice: Bacúch, Beňuš, Braväcovo, Bystrá, Heľpa, Horná Lehota, Michalová, Mýto, Podbrezová, Pohorelá, Polomka, Štiavnička, Šumiac, Telgárt.

PROSTRIEDKY NA NÁKUP KF

	rok 2005	rok 2006	porov.
<u>Okres Banská Bystrica:</u>	(Sk)		
Celkom	896 000	857 260	- 39 000
VKMK	631 000	554 000	- 77 000
Prof. knižnice	51 000	72 000	+ 21 000
Neprof. knižnice	214 000	231 260	+ 17 260
<u>Okres Brezno:</u>			
Celkom	357 000	397 300	+ 40 300
Msk	49 000	86 000	+ 37 000
Prof. knižnice	96 000	77 000	- 19 000
Neprof. knižnice	212 000	234 300	+ 22 300

V okrese B. Bystrica finančná čiastka na nákup KF oproti roku 2005 klesla zásluhou zníženého nákupu vo VKMK a v okrese Brezno stúpla. Počet knižníc s nulovým nákupom poklesol z 19 v roku 2005 na 15, z toho počet fungujúcich knižníc je ten istý – spolu 9 (v roku 2004 ich bolo 15).

V okrese B. Bystrica je to 5 neprofesionalizovaných knižníc, z toho 4, ktoré sa pravidelne opakujú - Hrochoť, Môlča, Horná Mičiná, Priechod a pribudol Dolný Harmanec.

Najnižšia čiastka na nákup KF bola 1 000 korún (Povrazník), najvyššia 38 690 (Vlkanová).

V okrese Brezno je stále zlá situácia v MsK Brezno. Oproti roku 2005 nákup KF síce stúpol, ale z rozpočtu boli zakúpené knihy len za 30 000 korún, 20 000 bol grant MK SR, za ostatné sa nakúpili periodiká. V profesionalizovaných knižniciach nákup oproti roku 2005 poklesol zásluhou Čierneho Balogu (-19 000), ale z rozpočtu obce bolo zrealizovaný nákup za 42 000 korún, čo je o 12 000 viac ako v MsK Brezno.

V neprofesionalizovaných knižniciach klesol počet s nulovým nákupom oproti roku 2005 o 4 z 10 7 na 6, z toho sú 4 fungujúce (Dolná Lehota, Jarabá, Pohorelá, Valkovňa). Finančné čiastky na nákup KF sa pohybovali od 300 a 500 korún (Drábsko, Hronec, čo je takmer nulová suma), 2 000 (Lom n/Rim.) do 40 000 korún (Telgárt).

Počet fungujúcich knižníc, ktoré nenakupovali nové knihy od roku 1991 je nasledovný:

rok 1991 – 22 knižníc (fungujúcich)	rok 1999 – 11 knižníc
rok 1992 – 10 knižníc	rok 2000 – 9 knižníc
rok 1993 – 10 knižníc	rok 2001 – 12 knižníc
rok 1994 – 2 knižnice	rok 2002 – 7 knižníc
rok 1995 – 6 knižníc	rok 2003 – 12 knižníc
rok 1996 – 8 knižníc	rok 2004 – 15 knižníc
rok 1997 – 4 knižnice	rok 2005 – 9 knižníc
rok 1998 – 8 knižníc	rok 2006 – 9 knižníc

Dohodu o zabezpečení dopĺňania knižničného fondu pre obecné knižnice uzavrelo 19 obecných úradov pre knižnice:

Okres B.B.: Selce, Badín, Poniky, Kordíky Lučatín, Horné Pršany,
Hronsek – spolu 6

Okres Brezno: Čierny Balog, Telgárt, Michalová, Bacúch, Bystrá,
Braváčovo, Predajná, Mýto p/Ď., Lom n/R., Ráztoka,
Horná Lehota, Pohr. Polhora – spolu 11

Pridelené finančné prostriedky sa pohybovali v rozpätí od 1 000 do 35 000 korún. V priemere je to na 1 knižnicu 9 394 korún, čo je o 939 korún menej ako v roku 2005.

rok	počet knižníc	výška príspevku	priemer na 1 kniž.
1991	13	35 000	2 692
1992	17	50 000	2 941
1993	21	65 000	3 095
1994	23	80 000	3 478
1995	27	123 000	4 555
1996	28	150 000	5 357
1997	29	178 000	6 138
1998	29	185 000	6 380
1999	23	147 000	6 430
2000	24	146 500	6 100
2001	22	150 500	6 840
2002	24	187 500	7 812
2003	24	190 000	7 916
2004	21	184 000	8 762
2005	18	186 000	10 333
2006	19	178 500	9 394

Z uvedeného prehľadu vyplýva, že priemerná pridelená čiastka každý rok mierne stúpala, v roku 2006 však prvýkrát za 15 rokov táto suma klesla.

Na nákup KF boli v okrese B. Bystrica zabezpečené finančné prostriedky vo výške 7,71 Sk na 1 obyvateľa, čo je o 0,34 Sk menej ako v roku 2005 (8,05), ale o 1,74 Sk viac ako v roku 2004 (5,97).

V okrese Brezno pripadlo na nákup KF 6,14 Sk na 1 obyvateľa, čo je o 0,65 Sk viac ako v roku 2005 a o 1,12 Sk viac ako v roku 2004 (5,02).

V akých rozpätiach sa suma na nákup KF na 1 obyvateľa pohybovala v jednotlivých typoch knižníc je uvedené v nasledujúcom prehľade.

	Sk na 1 obyvateľa ročne na nákup KF						
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<u>Okres B.Bystrica</u>					5,97	8,05	7,71
VKMK	6,10	6,90	7,00	4,90	5,24	7,75	6,84
Prof. kn.	15,40	12,10	12,00	-	20,25	16,00	22,9
Neprof. kn.	5,25	6,00	6,20	8,10	6,61	8,00	8,56
<u>Okres Brezno</u>					5,02	5,49	6,14
Msk	4,13	2,01	1,81	3,20	2,73	2,19	3,9
Prof. kn.	4,32	4,24	7,40	7,20	6,82	10,58	8,48
Neprof. kn.	4,35	5,24	5,60	5,30	5,94	6,31	7,00

V roku 2006 bolo nakúpených v obidvoch okresoch spolu 5 429 kníh (o 450 viac ako v roku 2005), ale aj tak je to iba 19,4 % zo skutočnosti v roku 1990 (v roku 2005 to bolo 17,8 %, v roku 2004 13,2 %).

Z prehľadu vyplýva, že najlepšie sú na tom v nákupe profesionalizované knižnice obidvoch okresov, absolútne najhoršie je na tom Msk Brezno, kde je príspevok na nákup KF za posledných 6 rokov takmer nulový.

I pri mierne stúpajúcom trende sú to v podstate zanedbateľné halierové hodnoty a pri celkovom veľmi nízkom priemere to bola absolútne nepostačujúca výška príspevku.

KVČ- FINANČNÉ PROSTRIEDKY – ÚVAZKY - OKRES B.BYSTRICA

Knížnica	KVČ	Sk na nákup KF			Sk na 1 obyv.		úväzky
		2005	2006	odpor.*/	2005	2006	
PROF.KN							
B.Bystrica	589	631 000	554 000	3332680	7,8	6,8	23,0
Sl.Lupča	6	51 000	72 000	125 680	16,3	22,9	0,5
NEPROF. KNIŽN.							hod/t
Badín	6	23 000	24 000	69 120	13,4	13,9	7,5
Baláže	-	stag.	1 450	7 640	-	7,6	1,5
Brusno	4	10 000	11 000	83 880	4,7	5,2	6
Čerín	1	10 000	10 000	17 680	22,8	22,6	2
D.Harm.	-	-	-	8 160	-	-	p.p.
Hiadeľ	-	15 219	10 000	20 760	28,6	19,3	1
H.Mičiná	-	-	-	20 000	-	-	2
Hrochoť	-	-	-	57 440	-	-	3
Hronsek	-	5 900	4 000	25 480	9,5	6,3	0,5
Kordíky	-	4 000	4 000	11 960	13,6	13,4	1
Králiky	-	3 000	3 000	23 600	5,5	5,1	2
Ľubietová	-	5 000	10 000	39 920	5,1	10,0	4
Lučatín	3	8 000	8 000	25 440	12,9	12,6	2
Malachov	-	5 000	5 200	37 200	5,5	5,6	2
Medzibr.	2	15 000	24 000	51 960	11,6	18,5	6
Môlča	-	-	-	14 680	-	-	1
Moštenica	-	2 000	3 000	8 200	10,2	14,6	1
Nemce	-	15 000	15 000	45 720	13,4	13,1	2
Podkonice	1	2 550	5 760	34 520	2,9	6,7	3
Poniky	4	10 000	10 000	63 240	6,4	6,3	2,5
Povrazník	-	1 000	1 000	6 000	6,8	6,7	2
Priechod	-	-	-	37 160	-	-	p.p.
Riečka	-	2 000	4 870	25 440	3,3	7,6	1
Sebedín	-	2 000	-	15 760	5,0	-	3
Selce	16	10 000	10 000	81 920	4,9	4,9	11
St. Hory	-	10 000	10 000	20 080	20,9	19,9	2
Strelníky	3	8 000	9 000	32 280	9,9	11,2	2
Tajov	-	11 100	10 740	20 360	22,1	21,1	3
Vlkanová	-	39 000	38 690	44 520	36,1	34,8	2,5

KVČ – FINANČNÉ PROSTRIEDKY – ÚVAZKY – OKRES BREZNO

Knížnica	KVČ	Sk na nákup KF			Sk na 1 obyv.		úväzky
		2005	2006	odpor. */	2005	2006	
PROF.KN							
Brezno	77	49 000	86 000	889 720	2,2	3,9	7
Č.Balog	15	61 000	42 000	208 200	11,8	8,1	0,8
Valaská	17	35 000	35 000	155 000	9,0	9,0	0,6
NEPROF. KNIŽN.							hod/t
Bacúch	1	15 000	10 000	41 160	14,6	9,7	3
Beňuš	1	3 490	4 750	47 000	2,9	4,0	3
Braväcovo	1	5 500	6 000	28 760	7,6	8,3	4
Bystrá	2	3 000	3 000	7 800	14,8	15,2	1
D.Lehota	-	-	-	29 360	-	-	8
Drábsko	-	-	500	9 360	-	2,1	0,5
Heľpa	4	20 000	20 000	117 160	6,8	6,8	4
H.Lehota	6	15 000	15 000	23 120	26,4	26,0	6
Hronec	-	n.š.v.	300	45 640	-	0,3	2
Jarabá	-	stag.	-	1 840	-	-	p.p.
Jasenie	-	7 000	7 500	43 800	6,3	6,8	2
Lom n/R.	-	2 000	2 300	12 120	6,5	7,6	2
Lopej	-	15 000	15 000	36 000	16,7	16,7	4
Michalová	2	26 000	14 600	55 760	18,7	10,5	6
Mýto p/Ď.	3	8 000	8 400	21 920	14,6	15,3	4
Nemecká	-	1 300	6 000	62 600	1,0	3,8	3
Podbrez.	2	15 000	15 000	79 040	7,5	7,6	6
Pohorelá	9	9 000	-	100 200	3,5	-	9
P.Polhora	-	15 000	15 000	66 960	8,8	9,0	3
Polomka	2	-	10 000	124 520	-	3,2	11,5
Predajná	-	11 000	10 530	54 920	8,0	7,8	3
Ráztoka	-	3 500	2 000	11 880	11,9	6,7	2
Sihla	-	1 000	4 860	8 040	4,8	24,2	1
Štiavnička	3	15 000	15 000	50 800	11,8	11,8	9
Šumiac	2	-	3 000	54 680	-	2,2	9
Telgárt	3	15 000	40 450	61 880	9,8	26,1	10
Valkovňa	-	n.š.v.	-	13 760	-	-	2
Zámostie	-	6 000	5 000	10 800	22,3	18,5	3

*/ prepočet podľa medzinárodných odporúčaní – 40 Sk/obyv

POROVNANIE VYBRANÝCH UKAZOVATEĽOV S MEDZINÁRODNÝMI ODPORÚČANAMI

Od roku 2002 pre názornejšie vykreslenie stavu verejných knižníc prinášame porovnanie s medzinárodnými odporúčaniami, ktoré vypracovala špecializovaná skupina odborníkov pracujúcich v rámci odboru IFLA (Medzinárodná federácia knižníckych spolkov a inštitúcií) „Knižnice pre verejnosť.“

- ⇒ Podľa týchto odporúčaní je minimálna **veľkosť aktuálneho fondu všeobecne 2 zväzky na hlavu** (v najmenších knižniciach 3 zväzky). Toto je jediné odporúčanie, ktoré plnia všetky knižnice okrem troch (VKMK, Čierny Balog a Malachov).
- ⇒ Vo všetkých knižniciach sú teda fondy väčšie ako odporúčania IFLA, ale prírastky sú podstatne nižšie. **Prírastok knižničného fondu má byť v sídlach do 25 000 obyvateľov 0,25 knihy na 1 obyvateľa ročne**, t.j. na každých 1000 obyvateľov 250 kníh ročne a toto nedosiahla ani jedna knižnica. V tabuľke je uvedené, aký bol skutočný prírastok v roku 2005, aký je odporúčaný prírastok a vyjadrenie tohto pomeru v percentách.
- ⇒ Podľa európskych kritérií by sa mal knižničný fond vo verejných knižniciach **obmeniť za 20 rokov**. Za aký dlhý čas by sa pri súčasnom tempe dopĺňovania obmenil v jednotlivých knižniciach je prepočítané v poslednom stĺpci tabuľky. Zistíme, že počet rokov sa pohybuje v rozpätí od dvoj až do päťdesiat-násobku. Z toho vyplýva, že knižnice síce disponujú pomerne veľkým množstvom kníh, keďže však jeho dopĺňovanie aj obmena je veľmi nízka, môžeme povedať, že je to **neaktuálny knižničný fond** a nie o živý, o akom sa hovorí v úvode.
- ⇒ V odporúčaní sa hovorí aj o nákupe časopisov, všeobecne sa odporúča **10 titulov periodík na 1 000 obyvateľov** (t.j. vprepočte na 200 obyvateľov 2 tituly, 300 obyvateľov 3 tituly,...). V knižniciach nášho regiónu je okrem VKMK a MsK len 16 knižníc, ktoré odoberajú periodiká - Slov. Lupča (19), Valaská (13), Čierny Balog (5), Horná Lehota (7), Medzibrod (5), ďalej sú to Lopej, Podbrezová, Štiavnička, Mýto p/Ď., Braväcovo, Šumiac, Nemecká, Telgárt, Heľpa, Jasenie, Badín (1).
- ⇒ V odporúčaní sa hovorí aj o pracovníkoch knižnice, kde sa odporúča **1 kvalifikovaný knihovník na plný úväzok na 2 000 obyvateľov**, V našom regióne okrem VKMK a MsK túto podmienku spĺňa 10 knižníc

(Čierny Balog, Valaská, Heľpa, Podbrezová, Pohorelá, Polomka, Závadka, Slov. Ľupča, Brusno, Selce). Sú to vlastne všetko profesionalizované alebo bývalé profesionalizované knižnice, čiže pred rokom 1990 tieto odporúčania plnili. Z tohto odporúčania by sme mohli logicky odvodiť, že v obciach z počtom obyvateľov nad 1 000 do 2 000 obyvateľov by mal byť knihovník aspoň na polovičný úväzok. Týka sa to obcí: Nemecká, Podbrezová, Pohronská Polhora, Predajná, Štiavnička, Šumiac, Telgárt, Badín, Brusno, Hrochoť, Medzibrod, Bacúch, Michalová, Hronec, Hrochoť, Poniky. Konštatovanie je také, že aj profesionalizácia knižníc zaostáva za medzinárodnými odporúčaniami.

V tabuľke stále uvádzame aj prírastky kníh dosiahnuté v roku 1990 pred prechodom pod samosprávy, kedy ešte knižnice nepocítili dopady zmeny. Tento rok považujeme za medzník a vieme, že 61 % knižníc plnilo a prekračovalo medzinárodné odporúčania a a mnohé sa im veľmi približovali (piaty stĺpec). Dá sa konštatovať, že vtedy boli naše knižnice v doplňovaní na európskej úrovni, čo sa o dnešnom stave knižníc nemôže povedať.

Porovnanie niektorých ukazovateľov činnosti knižníc s medzinárodnými odporúčaniami sa môže stať užitočným nástrojom pri obhajovaní potrieb knižnice, pri zostavovaní ročných plánov či dlhodobějších koncepcií. Nie sú to záväzné normy, ale ukazujú smer, akým sa majú knižnice uberať pri rozvíjaní knižnično-informačných služieb.

*/Pozn.:

Priemerný nákup na obyvateľa v korunách podľa odporúčaní IFLA bol vypočítaný na 40 Sk na 1 obyvateľa. Finančnú čiastku potrebnú na dosiahnutie odporúčaného prírastku vypočítame tak, že počet obyvateľov násobíme touto sumou. (Priemerná cena knihy v SR za rok 2005 bola vypočítaná cca na 200 Sk).

Obec	PRÍRASTOK KF (počet zv.)				% z odporúč. prír. KF		obmen a KF (odpor 20 r.)
	1990	2005	2006	odpor účnaný	v roku 1990	v roku 2006	
B.Bystrica	11 157	2 178	1 572	16 195	67	10	79
Sl.Lupča	367	217	260	785	51	33	39
Badín	358	95	109	432	85	25	32
Baláže		-	17	47		36	131
Brusno	340	36	49	524	65	9	182
Čerín	194	59	50	110	183	45	65
D.Harm.	78	5	-	51	173	-	-
Hiadeľ	91	76	39	129	65	30	47
H.Mičiná	116	2	-	125		-	-
Hrochoť	255	19	-	359	75	-	-
Hronsek	75	27	14	159	50	9	84
Kordíky	71	13	15	74	114	20	193
Králiky	195	26	15	147	148	10	128
Ľubietová	660	17	43	249	268	17	157
Lučatín	180	32	27	159	130	17	79
Malachov	350*	69	38	232	15	16	33
Medzibr.	404	113	85	324	120	26	93
Môlča	98	-	-	91	109	-	-
Moštenica	76	10	12	51	162	23	109
Nemce	466*	68	68	285	165	23	41
Podkonice	209	9	72	215	95	33	115
Poniky	268	43	42	395	116	10	142
Povrazník	141	10	4	37	352	10	927
Priechod	226	-	-	232	100	-	-
Riečka	225	75	14	159	158	9	175
Sebedín	68	31	-	98	77	-	-
Selce	268	53	44	512	54	8	197
St.Hory	163	58	47	125	145	37	94
Strelníky	286	79	59	201	141	29	61
Tajov	156	59	53	127	131	41	49
Vlkanová	629	178	155	278	256	55	17

Vysvetlivky:

- * prírastok KF v roku vzniku knižnice (u novovznik. kn.)
- žiadny prírastok KF alebo nevypočítateľný údaj

Obec	PRÍRÁSTOK KF (počet zv.)				% z odporúč. prír. KF		obmen a KF (odpor 20 r.)
	1990	2005	2006	odpor účnaný	v roku 1990	v roku 2006	
Brezno	4 958	47	128	5 560	108	2	482
Č.Balog	368	226	136	1 301	29	10	64
Valaská	469	136	96	968	48	10	244
Bacúch	275	61	37	257	109	14	118
Beňuš	264	19	27	293	89	9	164
Braváčovo	244	15	15	179	130	0,8	208
Bystrá	56	14	15	49	112	30	95
D.Lehota		stag.	-	183		-	-
Drábsko	313	9	6	58	570	10	70
Heľpa	367	128	125	732	49	17	51
H.Lehota	305	47	42	144	213	29	134
Hronec	252	n.š.v	1	285	87	-	-
Jarabá		stag.	-	11		-	-
Jasenie	263	37	31	273	94	11	155
Lom	256	9	10	75	316	13	270
Lopej	237	54	80	225	119	35	43
Michalová	253	71	42	348	74	12	109
Mýto	270	54	58	137	208	42	79
Nemecká	303	-	29	391	76	7	144
Podbrez.	neevid.	75	80	494	-	16	55
Pohorelá	307	54	-	626	47	-	-
P.Polhora	312	85	167	418	73	40	26
Polomka	390	-	50	778	65	6	184
Predajná	250	61	39	343	74	11	101
Ráztoka	74	13	9	74	96	12	126
Sihla	51	5	34	50	93	68	38
Štiavnička	190	75	80	317	63	25	33
Šumiac	371	-	14	341	100	4	485
Telgárt	314	67	130	386	82	33	69
Valkovňa	150	n.š.v.	-	86	185	-	-
Zámostie	79	46	10	67	118	15	289

POROVNANIE NIEKTORÝCH UKAZOVATEĽOV S KRITÉRIAMI PLATNÝMI V ČESKEJ REPUBLIKE

V Českej republike boli vypracované štandardy knihovníckych a informačných služieb poskytovaných verejnými knižnicami v zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a krajov na území ČR. Keďže české a slovenské knižnice boli po rozdelení v roku 1992 približne na rovnakej úrovni, porovnanie s ich kritériami a dosiahnutým priemerom v ČR je veľmi zaujímavé ...

Stanovených majú 5 indikátorov (kritérií):

1. Výpožičný čas pre verejnosť
2. Počet knižničných jednotiek doplnených do KF za jeden kalendárny rok
3. Finančné prostriedky na nákup KF na 1 obyvateľa ročne
4. Študijné miesta a priestory
5. Počet verejne prístupných staníc pripojených k internetu.

Indikátory sa prepočítavajú podľa veľkosti obce, preto sú aj obce nášho regiónu rozdelené podľa počtu obyvateľov.

Porovnanie prvých troch indikátorov a českého priemeru so skutočnosťou dosiahnutou v obciach nášho regiónu je nasledovné:

(DH = doporučená hodnota v ČR)

	POČET VÝP. HOD. TÝŽD:	DOPLŇ.KF POČET ZV:	KČ NÁKUP KF NA 1 OB.
<i>1 – 500</i>	<i>DH: 5-10 h/t priemer ČR: 2-3</i>	<i>DH: 45-80 zv.r. priem. ČR:45-77</i>	<i>DH: 25-35 Kč priemer 22 Kč</i>
Baláže	1,5	17	7,6 Sk
Čerín	2	17	22,6
Dolná Mičiná	stagnovala		-
D.Harmanec	podľa potreby	-	-
Dúbravica	stagnovala		-
Horná Mičiná	2	-	-
Horné Pršany	stagnovala	11	7,9
Kordíky	1	15	13,4
Moštenica	1	12	14,6
Môlča	1	-	-
Oravce	stagnovala		-
Povrazník	2	4	6,7
Sebedín	3	-	-

Turecká	stagnovala		-
Bystrá	1	15	15,2
Drábsko	0,5	-	-
Jarabá	podľa potreby	-	-
Lom n/Rim.	2	10	7,6
Osrblie	stagnovala	-	-
Ráztoka	2	9	6,7
Sihla	1	34	24,2
Valkovňa	2	-	-
Zámostie	3	10	18,5
501 – 1 000	DH:10-15 h/t	DH:80-150	DH: 25-35 Kč
	priemer ČR: 4	priemer ČR: 120	priemer 22 Kč
Hiadeľ	1	39	19,3
Hronsek	0,5	14	6,3
Králiky	2	15	5,1
Ľubietová	4	43	10,0
Lučatín	2	27	12,6
Malachov	2	38	5,6
Podkonice	3	72	6,7
Priechod	podľa potreby	-	-
Riečka	1	14	7,6
Staré Hory	2	47	19,9
Strelníky	2	59	11,2
Tajov	3	53	21,1
Braväcovo	4	15	8,3
Dolná Lehota	4	-	-
Horná Lehota	6	42	26,0
Lopej	4	80	16,7
Mýto p/Ďumb.	4	58	15,3
1 001 – 2 000	DH: 15-20 h/t	DH: 150-350 zv.	DH: 25-35 Kč
	priemer ČR: 12	priem. ČR: 270	priemer: 22 Kč
Hrochoť	3	-	-
Medzibrod	6	85	18,5
Nemce	2	68	13,1
Poniky	2,5	42	6,3
Vlkanová	2,5	155	34,8
Bacúch	3	37	9,7
Beňuš	3	27	4,0
Hronec	2	1	0,3
Jasenie	2	31	6,8
Michalová	6	42	10,5
Nemecká	3	29	3,8

Podbrezová	6	80	7,6
Pohr. Polhora	3	167	9,0
Predajná	3	39	7,8
Štiavnička	4	80	11,8
Šumiac	9	14	2,2
Telgárt	10	130	26,1
2 001 – 3 000	DH: 15-20 h/t priemer ČR: 12	DH: 150-350 zv. priem. ČR: 270	DH: 25-35 Kč priemer: 22 Kč
Badín	7,5	109	13,9
Brusno	6	49	5,2
Selce	11	44	4,9
Heľpa	4	125	6,8
Pohorelá	9	-	-
Závadka	stagnovala		
3 001 – 5 000	DH: 20-25 h/t. priemer ČR: 20	DH: 350-750 zv. priem.ČR: 596	DH: 25-35 Kč priemer: 22 Kč
Slov. Ľupča	21	260	22,9
Polomka	11,5	50	3,2
Valaská	17	96	9,0
5 001 – 10 000	DH: 25-30 h/t priemer ČR: 26	DH: 750-1 500 priemer: 1 188	DH: 25-35 Kč priemer: 22 Kč
Čierny Balog	20	136	8,1
20 001 – 40 000	DH: 45-50 h/t priemer ČR: 40	DH: 4000- 7500 priem. ČR: 128	DH: 25-35 Kč priemer: 22 Kč
Brezno	viac ako 50	128	3,9
40 001 a viac	DH: 50 a viac priemer ČR: 42	DH: 7500 a viac priemer: 14157	DH: 25-35 Kč priemer: 22 Kč
Ban. Bystrica	viac ako 50	1 572	6,8

V **počte výpožičných hodín** český priemer dosiahlo len 6 knižníc - Sebedín, Zámotie, Ľubietová, Braväcovo Lopej a Mýto.

V **doplňovaní KF** v počte zväzkov český priemer nedosiahla ani jedna knižnica.

Český **priemer 22 Kč na nákup KF na 1 obyvateľa**, čo je v prepočte 26 Sk prekročila 1 knižnica (Vlkanová – 34,8 Sk), 2 knižnice ho dosiahli (Horná Lehota a Telgárt – 26 Sk) a najviac sa priblížili knižnice Tajov, Sihla, Čerín.

Počet študijných miest si každá knižnica môže porovnať individuálne podľa nasledovnej tabuľky:

Indikátor: počet študijných miest

	Doporučená hodnota	Celoštátny priemer 2002
Počet obyv. obce	Počet študijných miest	Počet študijných miest
1 - 500	4 až 5	5
501 - 1 000	6 až 8	7
1 001 - 3 000	9 až 10	9
3 001 - 5 000	10 až 18	14
5 001 - 10 000	20 až 28	17
10 001 - 20 000	28 až 40	23
20 001 - 40 000	40 až 75	33
Viac než 40 001	75 a viac	105

Ďalším kritériom je **počet verejne prístupných staníc pripojených k internetu**. V celom našom regióne okrem VKMK BB poskytujú túto službu len 2 knižnice – Slovenská Ľupča a Nemce. Porovnanie s ČR:

Indikátor: Počet verejne prístupných staníc pripojených k internetu

	Doporučená hodnota	Celoštátny priemer 2002
Počet obyv. obce	Počet staníc	Počet staníc
1 - 500	1 až 2	1
501 - 1 000	2	1
1 001 - 3 000	2 až 3	2
3 001 - 5 000	3 až 5	2
5 001 - 10 000	5 až 7	3
10 001 - 20 000	7 až 10	4
20 001 - 40 000	10 až 15	9
Viac než 40 001	15 a viac	13

ZÁVER

Okres Banská Bystrica

Oproti roku 2005:

- objem finančných prostriedkov na dopĺňovanie KF sa celkove znížil
- počet fungujúcich knižníc, ktoré nedostali žiadne finančné prostriedky na dopĺňovanie KF je ten istý
- počet stagnujúcich knižníc sa o 1 znížil
- bola zrušená jedna knižnica
- zmena knihovníka bola vo viac knižniciach (+ 3)
- sťahovali sa 3 knižnice, z toho jedna do horších priestorov
- celkový počet výpožičiek aj používateľov klesol
- v rámci elektronizácie knižníc nebol zakúpený program do žiadnej knižnice

Z uvedeného rozboru vyplýva, že **činnosť knižníc oproti roku 2005 sa zlepšila len v jednom ukazovateli (zníženie fluktuácie knihovníkov), v ostatných ukazovateľoch sa zhoršila.**

Okres Brezno:

Oproti roku 2005:

- celkový objem pridelených finančných prostriedkov na nákup KF sa celkovo mierne zvýšil
- počet fungujúcich knižníc, ktoré nedostali žiadne finančné prostriedky na nákup KF je ten istý
- počet stagnujúcich knižníc sa znížil o 2
- 1 knižnica z dvoch sa presťahovala do horších priestorov
- celkový počet výpožičiek a používateľov klesol vo všetkých kategóriách

Hoci v **troch ukazovateľoch je oproti roku 2005 mierny nárast alebo sú bez zmeny**, celkovo nemožno konštatovať, že by stav vylepšil, pretože hlavná činnosť neustále klesá.

Zhrnutie

Vymenované problémy spôsobujú, že ešte mnohé knižnice zápasia so základnými predpokladmi dobrého fungovania, pretože zriaďovatelia mnohých knižníc nevytvárajú vhodné materiálne ani personálne podmienky. Knižnice tak nemôžu plniť svoje hlavné poslanie v duchu Manifestu UNESCO, ako to bolo citované v úvode tohto prehľadu. Ostáva len dúfať, že v budúcnosti budú vytvorené lepšie podmienky od zriaďovateľov až po vládu.